

**UNIVERSITATEA „LUCIAN BLAGA” SIBIU
FACULTATEA DE DREPT „SIMION BĂRNUȚIU”
ȘCOALA DOCTORALĂ**

TEZĂ DE DOCTORAT

APELUL ÎN DREPTUL PROCESUL CIVIL

-rezumat-

**CONDUCĂTOR ȘTIINȚIFIC,
PROF. UNIV. DR.
LEȘ IOAN**

**DOCTORAND,
BUZILĂ VASILE IOAN**

CUPRINS

CAPITOLUL I: APELUL, CALEA ORDINARĂ DE ATAC ÎN PORCESUL CIVIL 5

1. PROCESUL CIVIL, PARTICULARITATI IN LUMINA NOULUI COD DE PROCEDURA CIVILA SI FAZELE DE JUDECATA.....	5
2. CONSIDERAȚII PRIVIND IMPORTANȚA SI EVOLUȚIA CĂILOR DE ATAC.....	12
3. CALEA DE ATAC ȘI PRINCIPIUL DUBLULUI GRAD DE JURISDICTIE.....	16
4. CLASIFICAREA CAILOR DE ATAC	20
3.1. <i>Căi de atac ordinare si cai de atac extraordinare.....</i>	<i>24</i>
3.2. <i>Căi de atac suspensive si cai de atac nesuspensive de executare.....</i>	<i>25</i>
3.3. <i>Căi de atac de reformare si cai de atac de retractare.....</i>	<i>26</i>
3.4. <i>Căi de atac devolutive si cai de atac nedevolutive.....</i>	<i>27</i>
3.5. <i>Căi de atac comune si cai de atac speciale.....</i>	<i>27</i>
4. CALEA DE ATAC A APELULUI EXPRESIE A PRINCIPIULUI DUBLULUI GRAD DE JURISDICTIE	28

CAPITOLUL II: REGULI PRIVIND INSTITUIREA ȘI EXERCITAREA CĂILOR DE ATAC..... 30

1. EXISTENȚA UNEI HOTĂRÂRI JUDECĂTOREȘTI PE CARE LEGEA SA O DECLARE SUSCEPTIBILĂ DE A FI ATACATĂ ȘI MANIFESTAREA DE VOINȚĂ A PĂRȚII INTERESATE SĂ EXERCITE CALEA DE ATAC.....	30
2. LEGALITATEA CĂILOR DE ATAC.....	31
3. IERARHIA CĂILOR DE ATAC.....	31
4. UNICITATEA DREPTULUI DE A EXERCITA O CALE DE ATAC.....	34
5. NEAGRAVAREA SITUAȚIEI PĂRȚII ÎN PROPRIA CALE DE ATAC.....	36

CAPITOLUL III. REGLEMENTAREA APELULUI.....	41
1. CARACTERELE APELULUI.....	41
2. SEDIUL MATERIEI ȘI FORMELE APELULUI.....	50
2.1. <i>Reintroducerea apelului</i>	50
3. APELUL PRINCIPAL.....	56
4. APELUL INCIDENT.....	57
5. APELUL PROVOCAT.....	61
6. ARGUMENTE IN VEDEREA PASTRARIII APELULUI CU REFERIRI SINTETICE LA NOUL COD DE PROCEDURA CIVILA	62
7. APELUL ȘI IN ALTE SISTEME DE DREPT.....	66
7.1. <i>Sistemul judiciar italian</i>	66
7.2. <i>Sistemul francez</i>	69
7.3. <i>Sistemul judiciar englez</i>	70
7.4. <i>Sistemul judiciar american</i>	72
7.5. <i>Sistemul judiciar spaniol</i>	74
7.6. <i>Sistemul judiciar portughez</i>	76
7.7. <i>Sistemul german</i>	78
7.8. <i>Sistemul judiciar elvetian</i>	79
8. OBIECTUL APELULUI.....	96
8.1. <i>Hotărârile date în prima instanță-Sentințele</i>	101
8.2. <i>Încheierile premergatoare</i>	103
8.3. <i>Partea din hotărâre ce poate constitui obiect al apelului</i>	110
 CAPITOLUL IV: SUBIECTELE APELULUI.....	 119
1. PĂRȚILE ÎN APEL.....	121
2. CONDIȚIILE CE TREBUIE SĂ LE ÎNDEPLINEASCĂ O PERSOANĂ PENTRU A FI PARTE ÎN APEL.....	129
2.1. <i>Capacitatea procesuală</i>	131
2.1.1. <i>Sancțiunea lipsei capacității procesuale de folosință</i>	133
2.1.2. <i>Sancțiunea lipsei capacității procesuale de exercițiu</i>	134
2.2. <i>Calitatea procesuală</i>	136
2.2.1. <i>Calitatea procesuală trebuie să subziste pe întreg parcursul procesului</i>	141
2.2.2. <i>Excepția lipsei calității procesuale</i>	145
2.3. <i>Condiția afirmării unui drept subiectiv</i>	146
2.4. <i>Interesul</i>	147
2.5. <i>Specificul calității procesuale si interesul in cazul terțelor persoane</i>	118

3. PARȚILE ÎN APELUL INCIDENT SI PROVOCAT.....	121
4. SITUAȚIA UNOR PERSOANE CARE NU AU PARTICIPAT CA PĂRȚI LA JUDECATA ÎN PRIMA INSTANTA.....	123
4.1. <i>Persoanele care au formulat cerere de intervenție, dar cererea a fost respinsă.....</i>	123
4.2. <i>Persoanele care nu au participat la soluționarea unei cereri necontencioase.....</i>	124
5. MARTORI ȘI EXPERȚI.....	125
6. ALTE PERSOANE CARE NU AU LUAT PARTE LA JUDECATA ÎN FOND.....	126
6.1. <i>Problema introducerii în cauză a unor părți în apel.....</i>	129
7. PROCURORUL.....	130
8. REPREZENTAREA PĂRȚILOR ÎN APEL.....	131

CAPITOLUL V: SESIZAREA INSTANȚEI DE APEL..... 134

1. INSTANȚA COMPETENTA.....	134
2. TERMENUL DE APEL.....	135
2.1. <i>Considerente istorice cu privire la termenul de apel.....</i>	135
2.2. <i>Punctul de plecare al momentului de la care începe calculul termenului de apel.....</i>	138
2.3. <i>Principiul echipolenței.....</i>	141
2.4. <i>Modul de calcul. Întreruperea, suspendarea și repunerea în termen.....</i>	145
2.5. <i>Considerații practice.....</i>	148
2.6. <i>Sanțiunea nerespectării termenului de apel.....</i>	150
2.7. <i>Scurta comparație între anterioara reglementare și cea din Noul cod de procedură civilă.....</i>	152
3. CEREREA DE APEL.....	153
3.1. <i>Elementele cererii de apel.....</i>	153
3.2. <i>Forma cererii de apel.....</i>	154
3.3. <i>Depunerea cererii de apel.....</i>	162
3.4. <i>Timbrarea cererii de apel.....</i>	167
3.5. <i>Efectele cererii de apel.....</i>	169
3.5.1. <i>Noțiune și delimitare.....</i>	170
3.5.2. <i>Efectul suspensiv de executare.....</i>	174
3.5.3. <i>Investirea instanței de control judiciar.....</i>	177
3.5.4. <i>Stabilirea cadrului procesului în etapa apelului.....</i>	177
3.5.5. <i>Efectul devolutiv al apelului.....</i>	178

CAPITOLUL VI : PROCEDURA DE SOLUȚIONARE A APELULUI..... 239

1. PROCEDURA PREALABILĂ.....	249
2. ÎNTAMPINAREA.....	251
3. MOTIVE, MIJLOACE DE APĂRARE ȘI DOVEZI.....	255
4. ASIGURAREA ACȚIUNII.....	266
5. JUDECAREA APELULUI.....	269
5.1. DESISTAREA.....	273
6. ACHIESAREA LA SOLUȚIA PRIMEI INSTANȚE.....	274
6. REGULI SPECIFICE PRIVIND JUDECATA APELULUI INCIDENT ȘI JUDECATA APELULUI PROVOCAT.....	277
7. SOLUȚIILE PE CARE LE POATE PRONUNȚA INSTANȚA.....	279
8. HOTĂRĂREA PRIN CARE SE SOLUȚIONEAZĂ APELUL.....	280
9. ANULAREA HOTĂRĂRII PRIMEI INSTANȚE.....	283
10. MOTIVE DE NULITATE.....	287
11. DREPTUL DE RECURS ÎMPOTRIVA HOTĂRĂRII DE ANULARE.....	289
12. EXIGENȚE PRIVIND CONCEPEREA ȘI REDACTAREA HOTĂRĂRII.....	294
13. OBLIGAȚIA MOTIVĂRII SOLUȚIEI ADOPTATE DE INSTANȚĂ.....	299
14. CĂI DE ATAC ÎMPOTRIVA HOTĂRĂRII PRONUNȚATE ÎN APEL.....	306
14.1. ÎNDREPTAREA, LĂMURIREA ȘI COMPLETAREA.....	308
14.2. CONTESTAȚIA LA TITLU.....	310
14.3. RECURSUL.....	315
14.4. CONTESTAȚIA ÎN ANULARE.....	321
14.5. REVIZUIREA.....	326
15. RECURSUL IN INTERESUL LEGII.....	330
15.1. SESIZAREA ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE ÎN VEDERE PRONUNȚĂRII UNEI HOTĂRĂRI PRELABILE PENTRU DEZLEGAREA UNOR CHESTIUNI DE DREPT.....	337
16. CONTESTAȚIA PRIVIND TERGIVERSAREA PROCESULUI.....	345
17. ÎN LOC DE CONCLUZII.....	357

BIBLIOGRAFIE..... 366

A. IMPORTANȚA EXEGEZEI SUB ASPECT TEORETIC ȘI PRACTIC

Dacă luăm în considerare scopul și importanța reglementării lor, căile de atac sunt indispensabile în orice sistem procesual modern, fie el civil sau penal, pentru remedierea greșelilor ținând de judecata fondului cauzei, a procesului, ori de încălcarea unor norme de ordin procedural. Datorită acestor considerente, domeniul larg al căilor de atac în materia procesului civil în general, dar în mod special în dreptul procesual românesc care a fost supus după cum bine se cunoaște unui proces de modernizare și armonizare cu legislația europeană, prin Noul Cod de procedură civilă, prezintă o importanță deosebită, atât sub aspectul numărului cât mai ales complexității instituțiilor procesuale implicate în acest domeniu, al problemelor de drept controversate, ce dau naștere unor noi și noi interpretări și a corelației cu celelalte instituții ce formează dreptul procesul civil în amploarea sa, cât mai ales sub aspectul scopului practic pentru care sunt reglementate căile de atac, acela de a deschide calea controlului judecătoresc asupra legalității și temeiniciei unei sentințe judecătorești a unei instanțe inferioare ori a altor organe, de cele mai multe ori administrative, ce nu fac parte din sistemul judiciar.

Putem astfel afirma, fără a greșii, că în ansamblul complex al căilor de atac, atât în opinia mai tuturor practicienilor cât și a majorității teoreticienilor dreptului, se evidențiază ca importanță apelul. Am justifica că o astfel de apreciere este conformă caracterelor definitorii ale apelului, în aceea că apelul, este calea de atac ordinară, comună, de reformare, devolutivă și suspensivă de executare, permite îndreptarea aproape în totalitate a unei hotărâri netemeinice și nelegale, este exponentul principiului dublului grad de jurisdicție și reprezintă nu numai un remediu jurisdicțional, ci și unul jurisprudențial, el asigură la un prim nivel dorita omogenizare a practicii instanțelor în interpretarea și aplicarea normelor de drept.

Acesta este unul din motivele pentru care am ales ca subiect al prezentei teze instituția apelului așa cum este ea actualmente

reglementată în dreptul procesual civil român și cum se reflectă în Noul Cod de procedură civilă, în practica judiciară mai nouă, mai veche sau actuală, ca fiind singura cale de atac ordinară ce poate fi exercitată de oricare dintre părțile din litigiu sau de procuror, ori în condițiile legale și de alte părți, pentru orice fel de nemulțumire, de fapt sau de drept, pentru a provoca o nouă judecată asupra fondului, apelul fiind singura cale de atac pentru care legea nu prevede motive.

În cadrul acestei cercetări teoretice, instituția apelului este abordată din perspectiva noi reglementari procedurale în vigoare din 15 februarie 2013, a Noului Cod de procedură civilă, prin prisma prevederilor novatoare ale acestuia, dar spunem dublate de cea veche: aceea a actualei reglementări care în curând va deveni istorie, dar nu ori și ce istorie ci una procedurală, un fundament, o rădăcină puternică pe care se poate greșa noua reglementare, analiza fiind abordată din punct de vedere comparativ între cele două legislații, dar marcând și momentul intrării în vigoare a Legii nr. 202/2010, supranumită „mica reformă”, tocmai pentru că și în domeniul procesual civil, ca de altfel în toate materiile în care a introdus noi modalități, premerg modernizării noii legislații procesuale.

Nu în ultimul rând trebuie subliniat faptul că am optat a realiza cercetarea căilor de atac, a sistemului nostru de drept procesual prin comparație cu alte sisteme de drept, fiind vorba în primul rând despre sistemul procesual civil francez, un permanent și valoros rezervor de inspirație în procesul continuu de modernizare a sistemului nostru, dar și prin comparație cu reglementarea acestei căi de atac în procesul civil italian, portughez, german, englez american, spaniol, elvețian, prin prisma unor similitudini cu dreptul românesc, dar și pentru că aceste sisteme de drept a fost mai puțin analizate de către renumiții noștri doctrinari.

Mai trebuie adăugat că, în întregul ei, această teză s-a bazat pe o cercetare atentă a doctrinei și jurisprudenței naționale, acest efort centrându-se îndeosebi pe analiza unor cunoscuți doctrinari, deciziilor de practică, provenind de la instanțele de pe toate nivelurile de jurisdicție ce au în competență judecarea apelului, astfel încât prezenta lucrare îmbină prezentarea doctrinară cu soluțiile jurisprudențiale pronunțate în domeniul apelului.

B. STRUCTURA LUCRĂRII

Din punct de vedere al formei, planul lucrării este structurat în șase capitole, alcătuite din secțiuni și subsecțiuni după întindere, în finalul lucrării aflându-se bibliografia, întreaga teză însumând 370 de pagini și 717 note de subsol.

Bibliografia cuprinde numeroase lucrări de literatură juridică română, dar și străină, materializată în tratate, studii, monografii, articole, o bogată jurisprudență, atât a instanțelor judecătorești naționale, cât și a Curții Europene a Drepturilor Omului ori a instanțelor de judecată din cele cealalte sisteme de drept supuse analizei comparative; de asemenea, numeroase acte normative și decizii ale Curții Constituționale cu aplicabilitate în domeniul tezei.

Din punct de vedere al conținutului, planul tezei urmărește instituția apelului din perspectivă istorică, a noțiunii de proces civil cu fazele lui de judecată, a căilor de atac și clasificarea acestora, a principului dublului grad de jurisdicție reliefat de norma europeană și cea internă, la definirea și concepția asupra apelului, a formelor apelului în legislația noastră actuală, dar așa cum spuneam și în cea mai veche, obiectul, subiectele și termenul de apel, condițiile de formă ale exercitării sale, competența de soluționare a apelului, dar și procedura de judecată specifică acestei singure căi ordinare de atac devolutive din sistemul nostru procesual.

Această analiză nu se putea încheia decât cu cercetarea procedurii de soluționare, a soluțiilor posibile în apel, abordată atât din perspectiva vechii reglementări, cât și prin prisma modificărilor de esență aduse în această materie de Noul Cod de procedură civilă.

Astfel, *capitolul I* intitulat „Apelul, calea ordinară de atac în procesul civil” reliefează noțiunea și importanța apelului, evoluția istorică a reglementării acestuia în contextul celorlalte căi de atac, a principiului dublului grad de jurisdicție european în legislația română și organizarea acestei căi de atac, care asigură dublul grad de jurisdicție și în alte sisteme de drept.

Prima secțiune a acestui capitol este dedicată reliefării noțiunii de proces civil cu particularitățile aduse de Noul Cod de procedură civilă, și a fazelor actuale de desfășurare a acestuia, cu ultima sa fază, pronunțarea unei hotărâri judecătorești.

În cea de a doua subsecțiune „ Considerații privind importanța și evoluția căilor de atac,, am arătat dezvoltarea de-a lungul timpului a căilor de atac și în special al apelului, apoi am arătat în următoarea subsecțiune perspectiva mondială și europeană asupra principiului dublului grad de jurisdicție, în următoarea subsecțiune am vorbit despre importanța și clasificarea doctrinară a căilor de atac, a rolului deosebit de important al căilor de atac în orice sistem de drept. Și în final a poziției dominante a apelului în cadrul căilor de atac în sistemul românesc, ca fiind expresia principiului dublului grad de jurisdicție și în dreptul nostru intern.

Capitolul II l-am dedicat „ Regulilor de instituire și exercitare a căilor de atac,, respectiv referirea la existența unei hotărâri judecătorești pe care legea procesuală să o declare susceptibilă de a fi atacată printr-o cale de atac, și manifestarea de voință a părții interesate să exercite acea cale de atac prin declararea acesteia, următoarea subsecțiune face referire la legalitatea căilor de atac, respectiv la necesitatea ca acestea să fie cuprinse în norma legală în vigoare la momentul exercitării ei, la ierarhia acestor căi de atac, ierarhia în trepte procesuale și în ceea ce privește modul de exercitare singura cale de atac ordinară, este apelul, apoi căile extraordinare recursul, respectiv contestația în anulare și revizuirea. Urmează spre final, unicitatea dreptului de a exercita o cale de atac și în final ca o ultimă regulă, dar nu cea de pe urmă, neagravarea situației părții în exercitarea propriei căi de atac, binențeles cu excepțiile cunoscute.

Capitolul III este dedicat „Reglementării apelului,, cu definirea acestuia ca fiind calea comună, ordinară de atac, de reformare, devolutivă și suspensivă de executare, care asigură îndreptarea unei hotărâri netemeinice sau nelegale, fiind nu numai un remediu jurisdicțional, ci și unul jurisprudențial, asigurând la primul nivel organizarea practicii instanțelor în implementarea și aplicarea regulilor de drept. Am mai definit apelul ca fiind mijlocul procesual

prin care partea interesată sau procurorul solicită desființarea, schimbarea sau anularea hotărârii dată de prima instanță, aceasta fiind o definiție consacrată în doctrină deoarece, spre deosebire de legislația franceză care cuprinde o definiție clară și expresă a apelului, norma noastră de procedură civilă nu consacră o astfel de definiție.

În secțiunea a doua a celui de al treilea capitol am prezentat sediul, locul apelului în norma procedurală românească și formele acestuia, reintroducerea instituției apelului, plecând de la istoria apariției sale la noi și până la prezentarea reglementării sale actuale, în sistemul de drept românesc. În abordarea acestei evoluții, am acordat o atenție deosebită modificărilor legislative introduse în materia apelului după reintegrarea sa în sistemul căilor de atac prin Legea nr. 59/1993, moment de renaștere a notiunii, respectiv de revoluție a legislației procesual civile. Dar după cum se cunoaște, unele texte inițiale ale vechiului Cod, așa cum au fost reintroduse în economia acestora prin actul normativ sus-menționat, prezentau unele inadvertențe și chiar lacune față de situația realității aferentă societății române în dezvoltare și a evoluției multiplelor situații juridice ce s-au născut, de particularitățile acestei realități, astfel ca atare, textele referitoare la apel au suferit, ulterior, numeroase modificări, reasezări până în prezent, care au făcut din instituția apelului, inclusiv sub aspectul competenței de soluționare, una din materiile cel mai des supuse schimbării, efectele unei astfel de sinusoide procedurale având consecințe evidente și asupra soluționării cauzelor într-un termen rezonabil, ajungându-se la paradoxale judecări, rejudecări de zeci de ani, asupra lipsei caracterului unitar al practicii între instanțe, chiar situate în aceeași circumscripție jurisdicțională, la nivelul aceleiași curți de apel ori tribunal județean și, în cele din urmă, asupra calității actului de justiție.

În secțiunea a treia, a patra și a cincea din acest capitol am încercat o prezentare comparativă a celor trei forme ale apelului, principal, incident și provocat, în noua reglementare procedurală, și în lumina fostei, mai bine spus actualei legislații paralele, reglementarea din Codul de procedură civilă, deoarece încă mai sunt, după cum bine se cunoaște procese pornite sub vechea reglementare, în desfășurare,

și care se vor soluționa așa după cum prevede Noul Cod de procedură civilă, au prevăzut și normele tranzitorii, după vechea reglementare.

Aceste secțiuni evidențiază modul în care ultimele două variante de apel sunt reglementate în Noul Cod de Procedură Civilă, dar și printr-o analiză comparativă între apelul principal și celelalte două forme, analiză care scoate în evidență faptul că această abordare comparativă depășește nivelul unei simple comparații, să-i spunem pur teoretice, fiind de maximă importanță pentru practicieni în înțelegerea mai exactă a fostei denumiri, mai neinspirată, de „aderare la apel” și mai ales în distincția clară ce marchează uneori diferența de foarte mare finețe dintre apelul incident și cel provocat, pe de o parte, și apelul principal, de cealaltă parte.

Nu puteam încheia această analiză a evoluției apelului fără a evidenția reglementarea concepției Noului Cod de Procedură Civilă care și-a propus, schimbarea actualului sistem, activitatea de elaborare a sa, după cum îndeobște se cunoaște de către profesioniști a avut în vedere, în principal, concepțiile moderne privind desfășurarea procesului civil, rolul și atribuțiile participanților la proces, pornindu-se de la dezideratele actuale ale acestuia, precum accesul justițiabililor la mijloace și forme procedurale mai accesibile și mai simple, dar mai ales la accelerarea procedurilor judiciare. Așa cum arătam și anterior în ceea ce privește apelul, și în concepția Noului Cod, acesta rămâne singura cale de atac ordinară, iar modificările aduse acestei căi de atac au fost analizate pe larg în conținutul prezentei teze.

Secțiunea a patra a capitolului trei a fost dedicată unei analize a apelului incident, pornind de la noțiunea și reglementarea sa, inclusiv din perspectiva evoluției istorice a acestei reglementări, considerând esențial a sublinia faptul că pentru a avea o viziune clară asupra procesului, de natură a evidenția poziția părților, dar și respectarea de către acestea a normelor de procedură cu caracter imperativ, instanța de apel trebuie să analizeze cu prudență forma unei cereri care, pentru a fi calificată ca apel incident, deși este întemeiată pe critici ce evidențiază propriile nemulțumiri ale titularului său cu privire la sentință, trebuie să constituie o „replică” față de apelul principal a părții ce, inițial, nu dorea aducerea litigiului într-o nouă etapă procesuală.

Aceasta întrucât o astfel de cerere poate ascunde un apel principal, promovat peste termen, iar calificarea lui cu ușurință ca apel incident încurajează abuzul părții care încearcă să eludeze norma ce reglementează în mod imperativ termenul de apel.

Analiza apelului incident este continuată cu evidențierea caracteristicilor calității procesuale, respectiv activă și pasivă, în apelul incident. Prima condiție pentru ca partea să justifice legitimarea procesuală activă în promovarea unui apel incident, este aceea de a fi intimat în apelul principal, această condiție fiind necesară dar nu și suficientă, întrucât, de esența acestei varietăți de apel este și faptul ca intimatul titular al cererii să își dorească reformarea hotărârii apelate, dar și să se apere de o eventuală schimbare a sentinței, ca efect al promovării apelului principal, de către partea adversă. De asemenea în ceea ce privește calitatea procesuală pasivă, în apelul incident, este evident că aceasta nu poate aparține decât părții cu interese contrare față de intimat, care a și declarat apelul principal.

Această aplecare asupra apelului incident nu putea continua decât cu evidențierea regulilor de procedură aplicabile apelului incident, cercetarea acestor reguli debutând cu analiza termenului în care poate fi exercitată o astfel de cerere, continuând cu forma și condițiile pe care trebuie să le îndeplinească cererea de apel incident, adică să fie supusă aceluiași condiții de formă ca și apelul principal. În această secțiune fiind disputată problema obligativității întâmpinării în prezența unui astfel de apel, fiind și eu adeptul opiniei exprimate în legătură cu această problemă, și anume că intimatul care face apel incident este obligat în continuare la depunerea întâmpinării la apelul principal, deoarece cele două acte procedurale urmăresc oarecum scopuri diferite, respectiv respingerea apelului principal, întâmpinarea, și schimbarea sentinței de fond în favoarea declarantului apelului incident, dar se vor depune în același timp.

În secțiunea a cincea din capitolul trei am analizat instituția apelului provocat, debutând cu noțiunea și reglementarea acestei variante de apel în dreptul românesc, calitatea procesuală și scopul urmărit prin apelul provocat, cu sublinierea că, spre deosebire de cazul apelului incident, scopul urmărit prin apelul provocat este legat de un risc eventual, respectiv titularul acestui apel urmărește

evitarea riscului de a i se agrava situația în proces, înc cazul în care s-ar schimba sentința în urma admiterii apelului principal. Ca și în cazul apelului incident, am analizat regulile procedurale apelului provocat, dar și soluțiile posibile în cazul promovării unei astfel de cereri, ce sunt foarte asemănătoare cu cele ale apelului incident, fapt cunoscut ca regulă, apelul provocat este o varietate a apelului incident, de altfel și noi în acord cu majoritatea doctrinarilor noștri.

Penultima secțiune a acestui capitol analizează organizarea apelului ca și garant al dublului grad de jurisdicție, și în alte sisteme de drept. O atenție aparte am acordat sistemului procesual civil italian, dar binențeles și celui francez; de asemenea o analiză comparativă cu sistemul nostru de organizare a vizat și aspecte din sistemele de drept englez, american, spaniol, portughez, german și elvețian. Această secțiune rezervată dreptului comparat are rolul de a introduce în cercetarea temei din această teză de doctorat discuții noi și eventual soluții adoptate în alte state.

În secțiunea a cincea din capitolul trei am analizat instituția apelului provocat, debutând cu noțiunea și reglementarea acestei variante de apel în dreptul românesc, calitatea procesuală și scopul urmărit prin apelul provocat, cu sublinierea că, spre deosebire de cazul apelului incident, scopul urmărit prin apelul provocat este legat de un risc eventual, respectiv titularul acestui apel urmărește evitarea riscului de a i se agrava situația în proces, înc cazul în care s-ar schimba sentința în urma admiterii apelului principal. Ca și în cazul apelului incident, am analizat regulile procedurale apelului provocat, dar și soluțiile posibile în cazul promovării unei astfel de cereri, ce sunt foarte asemănătoare cu cele ale apelului incident, fapt cunoscut ca regulă, apelul provocat este o varietate a apelului incident, de altfel și noi în acord cu majoritatea doctrinarilor noștri.

Ultima secțiune din acest capitol trei am atribuit-o unui aspect esențial al apelului și anume obiectului acestuia adică analizării categoriei de hotărâri care pot fi atacate cu această cale de atac, dar și identificării părților din hotărârile apelabile care pot justifica declanșarea controlului judiciar. Prima subsecțiune se ocupă de enumerarea hotărârilor susceptibile de apel, pornind de la regula

instituită de art. 466 din Noul C.proc.civ., care prevede că sunt supuse apelului hotărârile date în primă instanță, oricare ar fi natura litigiului respectiv sentințele. Au fost evidențiate excepțiile de la această regulă respectiv acele categorii de hotărâri judecătorești care sunt exceptate de a putea fi atacate cu apel, al sentințelor pronunțate de curțile de apel, deoarece în viziunea legiuitorului Înalta Curte de Casție și Justiție nu mai poate avea în competență judecarea apelului, cale devolutivă, ce poate încărca rolul oricărei instanțe, dar care așa cum arătam nu mai este dată în competența instanței supreme care trebuie să se preocupe de necesara uniformizare a practicii judiciare, nemaidorindu-se transformarea acesteia în instanță de fond.

Penultima subsecțiune a secțiunii afectată apelului se ocupă de regimul încheierilor, pornind de la dispozițiile art. 282 alin. 2, din anterioara reglementare, care consacră principiul inadmisibilității atacării separate cu apel a hotărârilor premergătoare, dar evidențiind și excepțiile ce derogă de la această regulă.

Această secțiune se încheie cu analiza părții din hotărâre care poate constitui obiect al apelului, pornind de la întrebarea ridicată demult în doctrină dacă apelul poate să vizeze numai dispozitivul unei hotărâri sau și alte părți ale acesteia, și al opiniei oarecum mai noi, deoarece au fost voci și în trecut care au susținut că pot fi atacate și considerentele dacă apelantul este afectat de acestea sau acestea sunt greșite sau straine de natura cauzei deduse judecării .

Capitolul IV este dedicat părților în apel și este demunit „Subiectele apelului,„. În această parte a lucrării au fost analizate pe larg, în cadrul celor opt subsecțiuni, respectiv în prima am arătat cum este firesc că părțile de la fond sunt părți și în apel. În a doua condițiile cerute pentru exercitarea dreptului de apel – distinct capacitatea procesuală și sancțiunea lipsei acesteia, oricare ar fi această capacitate de folosință, sau de exercițiu, respectiv în următoarea, calitatea procesuală, care trebuie să subziste pe întreg parcursul procesului, apoi excepția lipsei calității procesuale, a condiției afirmării unui drept subiectiv, a interesului, specificul calității procesuale și al interesului în cazul terțelor persoane. În subsecțiunea a treia am artat care sunt persoanele ce pot antama apelul incident și cel provocat, apoi m-am

referit la părțile care nu au participat la judecata în prima instanță, apesoanelor care au făcut cerere de intervenție dar aceasta le-a fost respinsă, dar și condiția ca partea să nu fi renunțat expres la apel.

Am analizat în secțiunea a cincea, situația martorilor și a experților, care pot în anumite condiții să atace și ei sentința de fond, apoi în secțiunea a șasea, situația altor persoane care nu au luat parte la judecata în fond, și într-o subsecțiune din aceasta am dezbătut situația introducerii în cauză a unor părți în apel. Am analizat situația specială a procurorului în civil, declararea apelului și susținerea de către acesta în noua reglementare procedurală comparativ cu cea mai veche. Și în ultima secțiune reprezentarea părților în apel, reprezentarea legală, ce derivă din lege, de ocrotire, și cea convențională, cu referire la contractul avocațial, condiții, și unele excepții.

Capitolul V este dedicat „Sesizării instanței de apel,,.

Prima secțiune supune analizei instanța competentă să judece apelul, lucru destul de simplu de realizat, deoarece este instanța imediat superioară celei ce a judecat fondul, și așa cum am mai arătat, este vorba de tribunalul județean, respectiv Curtea de apel ce are în subordine respectivul tribunal. În acest capitolul al lucrării, m-am ocupat de

competența de soluționare a apelului privită, pentru început, prin prisma evoluției în timp a normelor ce reglementează această competență, evoluție marcată, în perioada imediat următoare reintroducerii apelului, de modificări legislative caracterizate de o mare efervescență, adoptate într-o perioadă de timp relativ scurtă și prin acte normative cu prevederi neclare, lipsite de norme tranzitorii ori cu norme tranzitorii ambigue, aspecte ce au condus în timp la pronunțarea unor soluții diferite în practică.

Următoarea secțiune este alocată în întregime analizării pe larg a termenului de apel, schimbarea acestuia, prelungirea de la fostul termen de 15 zile la actualul termen de 30 de zile, extrem de importantă în opinia mea, secțiunea începând de considerentele istorice cu privire la acesta, apoi în subsecțiunea următoare a punctului de plecare al momentului de la care începe calculul

termenului de apel, următoarea subsecțiune se referă la principiul echipolenței, urmând modul de calcul al termenului, întreruperea, suspendarea și repunerea în termenul de apel, apoi am făcut câteva considerații practice, subsecțiune a șasea fiind reprezentată de analiza sancțiunii nerespectării termenului de apel și în subsecțiune de final am făcut o scurtă dar necesară comparație între reglementările paralele, cea anterioară și cea din Noul Cod de procedură civilă.

Secțiunea a treia a capitolului cinci este referitoare la „Cererea de apel”, cu subsecțiunile corespunzătoare, respectiv elementele pe care legea le prevede pentru formularea cererii, forma acesteia, forma scrisă obligatorie, și prin raportare la cuprinsul cererii de apel și anume: elemente de identificare a părții care formulează apelul, arătarea hotărârii care se atacă, motivarea apelului în fapt și în drept, dovezile în susținerea apelului, semnarea și timbrarea cererii de apel, depunerea, înregistrarea și înaintarea acestei cereri către instanța de control judiciar. Unde trebuie depusă această cerere, la instanța care a pronunțat sentința de fond, timbrarea cererii de apel conform legii 146/1997 cu modificările ulterioare, abrogarea taxei judiciare de timbru din 2013, și foarte pe larg în subsecțiunea a cincea am analizat „efectele cererii de apel”, de la noțiunea și delimitarea acestora, trecând prin efectul suspensiv de executare, acela al investirii instanței de control judiciar, la stabilirea cadrului procesului în etapa apelului, și până la subsecțiunea din finalul capitolului și anume efectul devolutiv al acestuia cu principiile cunoscute „*tantum devolutum quantum apelatum*”, exigență a principiului disponibilității procesuale, respectiv instanța de apel este limitată la a cerceta cauza doar cu privire la motivele indicate în cererea de apel, ea se va pronunța numai în limitele determinate, și *quantum devolutum quantum iudicatum*, efectele apelului nu se pot răsfrânge numai asupra a ceea ce s-a judecat de prima instanță, stabilindu-se foarte clar prin noua reglementare procedurală limitele judecății în apel, nu se pot face cereri, pretenții noi, schimba calitatea părților. Deasemenea, mi s-a părut esențial a preciza și faptul că, în cazul formulării unei varietăți de apel, incident sau provocat, principiul *non reformatio in pejus* nu se mai aplică, efectele sale fiind înlăturate, deoarece hotărârea primei instanțe poate fi modificată, putându-i-se agrava situația apelantului

principal cel care, declanșând procedura controlului judiciar, a făcut posibil apelul incident și pe cel provocat.

Ultimul *capitol* al tezei se apleacă asupra analizării „procedurii de soluționare a apelului”, de la normele noi ale procedurii prealabile, pregătitoare la instanța de fond care a pronunțat hotărârea apelabilă, compleraea sau modificarea cererii de apel, după condițiile impuse de lege, necesitate care se comunică părții apelante prin preseditele instanței sau persoana desemnată de acesta. Această persoană va comunica apelul intimatului care este obligat în 15 zile de la primirea comunicării, să deponă întâmpinare, care la rândul ei se comunică apelantului pentru ca acesta să deponă răspuns la întâmpinare, de care intimatul va lua cunoștință de la dosarul cauzei. Așadar la primirea dosarului, președintele instanței de apel, ia și el unele măsuri pregătitoare, repartizarea aleatorie a dosarului, și să stabilească primul termen de judecată în maxim 60 de zile de la data rezoluției, și bineînțeles respectarea exigențelor citării părților în apel. Apoi am făcut o comparație cu vechea reglementare procedurală, la secțiunea a doua am tratat întâmpinarea pe larg, au urmat motivele, mijloacele de apărare și dovezile în apel, asigurarea acțiunii prin sechestru asigurator, în caz de nevoie.

În secțiunea a cincea am ajuns la „judecarea apelului”, și la dezbaterile în fond a apelului, ce se realizează cu respectarea principiilor fundamentale și a dispozițiilor generale, chiar și a celor din etapa dezbaterii de la fond dacă nu contravin apelului. Am tratat în prima subsecțiune a acestei secțiuni „desistarea, renunțarea la judecată cu situațiile posibile în cele două reglementări paralele, apoi m-am aplecat asupra achiesării la soluția primei instanțe, a achiesării eprese totale sau parțiale .

Secțiunea a șasea a ultimului capitol al tezei a tratat analiza particularităților judecării apelului incident și a apelului provocat. Am continuat în următoarea secțiune, a șaptea cu tratarea pe larg a excepțiilor principiului *non reformatio in peius*.

Secțiunea a opta este a soluțiilor pe care le poate pronunța instanța de apel, acelea ce depind de felul greșelii săvârșite la instanța de fond, respingerea apelului, nu cntează motivul avut în vedere duce

la definitivarea sentinței de fond. Avem și anularea când cerea nu îndeplinește condițiile legale și perimarea apelului, când din vina părții apelante acesta a ramas în nelucrare. De asemenea instanța de apel putea în vechea reglementare sa păstreze sau să schimbe hotărârea de la fond, m-am aplecat și asupra acestor posibilității, m-am referit bineînțeles și la evocarea fondului în apel.

În secțiunea a noua am analizat hotărârea prin care se soluționează apelul, prin respingere, schimbare a hotărârii, prin pronunțare asupra fondului ca urmare a dreptului de evocare, apoi am analizat anularea hotărârii primei instanțe în anterioara reglementare, în secțiunea a unsprezecea au urmat motivele de nulitate ale apelului, și firesc dreptul de recurs împotriva hotărârii de anulare. Secțiunea a treisprezecea analizează mai pe larg exigențele privind conceperea și redactarea hotărârii și în următoarea secțiune obligația motivării soluției adoptate de instanța de apel în lumina Noului Cod de procedură civilă dar și a normelor europene obligatorii.

În secțiunea a cinsprezecea am tratat căile de atac împotriva hotărârii pronunțate în apel, îndreptarea, lămurirea și completarea acesteia, comparativ cu anterioara reglementare, contestația la titlul executoriu, caile recursului, contestației în anulare cu cele două modalități și revizuirea cu rigoarea sa, doar într-o manieră expozitivă, succintă, fără pretenția de a fi lămurit multe din problemele ridicate de aceste instituții procesuale, dar care au făcut obiectul altor exegeze, foarte probabil mai ample decât prezenta. Am tratat și recursul în interesul legii ce este dat în competența instanței noastre supreme și de asemenea m-am aplecat și asupra noutății sesizării acesteia în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea unor probleme de drept, noutate pe cât de interesantă pe atât de solicitantă, și nu în ultimul rând pe contestația privind tergiversarea procesului, introdusă tot în lumina dreptului comunitar european a respectării unui „termen optim și previzibil”, dar și pe cât se poate de scurt, pentru a nu mai trena pe rolul instanțelor cauze ce se judecă dea lungul mai multor ani.

Și pentru că, prea scurtul timp de la apariția Noului Cod de procedură civilă, mie ca practician nu mi-a permis o vedere de ansamblu, panoramică asupra noii reglementări, pipăind doar anumite secțiuni la primă vedere, dacă pot spune așa, am concluzionat în spirit optimist, spiritul progresist al oricărei noutăți științifice ori legislative ce este salutară și în opinia mea pentru întreg sistemul de drept românesc.

BIBLIOGRAFIE

I. Tratate , Cursuri, Monografii, Dicționare.

A. BACACI, Excețiile de procedură în procesul civil, Ed. Dacia , Cluj-Napoca , 1983.

C. BÂRSAN, Conventia Europeana a Drepturilor Omului , vol. I, Ed. All Beck, Bucuresti , 2005.

G. BOROI, O.SPINEANU-MATEI, A. CONSTANDA, C. NEGRILA, V. DĂNAILĂ, D.N. THEOHARI, G.RĂDUCAN, D.M. GAVRIȘ, F.G. PĂNCESCU, M. EFTIMIE, Noul Cod de procedură civilă, Comentariu pe articole. Vol. I art. 1-526, Vol.II art.527-1133. Ed.Hamangiu, București, 2013.

G. BOROI , O. SPINEANU-MATEI , Codul de procedură civilă adnotat, Ed. All Beck, Bucuresti, 2005.

G. BOROI , D. RĂDESCU , Codul de procedură civilă comentat si adnotat, Ed. All, Bucuresti, 1995.

L. CADIET, Droit judiciaire prive, Ed. Litec, 2000.

V.G. CĂDERE, Tratat de procedură civilă, Ed. Cultura Națională, Bucuresti, 1928.

V.G. CĂDERE, Tratat de procedură civilă, după legile de unificare și legile provinciale în vigoare, Ed. Tipografiile Române Unite SA, Bucuresti, 1935.

V.M. CIOBANU, Tratat teoretic si practic de procedură civilă, vol. I,II, Ed. National, Bucuresti, 1997.

V.M. CIOBANU, Drept procesual civil, vol I,II , Universitatea din Bucuresti,1988.

V.M.CIOBANU, G.BOROI, Drept procesual civil. Curs selectiv.Teste grilă., ed. a 3-a, Ed. All Beck, București, 2005.

V.M.CIOBANU M. NICOLAE, Noul Cod de procedură civilă.Comentat și

adnotat. Vol. I. art. 1-526. Colectiv de autori, Ed. Universul Juridic, București, 2013.

F. CIUTACU, Codul de procedură civilă român adnotat, Ed. Sigma, Bucuresti, 2001.

M. CHELARU, Apelul în procesul civil. Texte comentate , Ed. Holding Reporter, Bucuresti, 1997.

G. COMĂNITĂ, Drept civil.Contracte speciale, Ed. Universității Lucian Blaga, Sibiu, 2006.

A. CONSTANDA, Sanctiunile in procesul civil.Practica judiciara. Ed. Hamangiu, Bucuresti, 2007.

M. CONSTANTINESCU, I. DELEANU, A. IORGOVAN, I. MURARU, F. VASILESCU, I. VIDA, Constitutia Romaniei comentata si adnotata , Regia Autonoma „Monitorul Oficial, Bucuresti, 1992.

H. CROZE, C. MOREL, Procedure civile, PUF , 1998.

M.N. COSTIN, I. LES, M.S. MINEA, D. RADU, Dictionar de drept procesual civil, Ed. Stiintifică si Enciclopedică, Bucuresti, 1983.

V. DAGHIE, Căile de atac de reformare în procesul civil, Ed. Național, București, 1997.

E. DAN, Codul de procedură civilă adnotat, Atelierele grafice Socec & Comp., Bucuresti, 1910.

E. DAN, Codul de procedură civilă adnotat, Bucuresti, 1914.

I. DELEANU, Tratat de procedură civilă, vol.I-III, Noul Cod de procedură civilă, Ed.Universul Juridic, București, 2013.

I. DELEANU, Tratat de procedură civilă, Ed. Wolters Kluwer, 2010.

I. DELEANU, Tratat de procedură civilă, Ed. All Beck, București, 2005.

I. DELEANU, Tratat de procedură civilă,vol. I-III, Ed. Servo-Sat, Arad, 2000 și 2001.

I. DELEANU, Procedura civilă, vol. I-II, Ed. Servo-Sat, Arad, 1999.

I. DELEANU, V. DELEANU, Hotărârea judecătorească, Ed. Servo-Sat, Arad, 1998.

I. DELEANU, Drepturile subiective si abuzul de drept, Ed. Dacia, Cluj-Napoca, 1998.

I. DELEANU, Procedura civila, Fundatia „Chemarea,, Iasi, 1993.

E. DUMONT, De l'organisation judiciaire et de la codification extraits de divers ouvrages de jeremi bentan, Paris, 1828.

P. van DIJK, G.J.H. van HOOFF, Theory and Practice of the European Convention on Human Rights, Kluewr Law International, 1998.

E. FLORIAN, Puterea lucrului judecat în materie civilă, Ed. All, Bucuresti, 1997.

M. FODOR, Probele in procesul civil, Ed. Universul Juridic, Bucuresti, 2006.

G.C.FRENȚIU,D.-L. BALDEAN, Noul Cod de procedură civilă.Comentat si adnotat., Ed. Hamangiu, Bucuresti, 2013.

G.C.FRENȚIU,D.-L. BALDEAN, Codul de procedură civilă comentat si adnotat (comentarii pe articole, decizii ale C C, hotărâri CEDO, elemente de drept comunitar), Ed. Hamangiu, Bucuresti, 2008.

S. GUINCHARD, Repertoire de procedure civile, Ed. Dalloz, 2000.

M. GUȚAN, Istoria dreptului romanesc, Ed. Universitatii Lucian Blaga, Sibiu, 2004.

C. HAMANGIU, N. GEORGEAN, Codul civil adnotat, Ed. Socec & Co., S.A.R., vol. I-IV.

C. HAMANGIU, R. HUTSCHNEKER, G. IULIU, Recursul in casatie si contenciosul administrativ , Ed. Nationala S. Ciornei, Bucuresti, 1930.

HANGA SI COLAB., Istoria Dreptului Romanesc, Ed. Academiei R.S.R., Bucuresti, 1980.

P. HEBRAUD, La voie d'appel in colloque des instituts d'etudes judiciaires, Aix-en-Provence, Universitatea Aix, 1963.

E. HEROVANU, Legea pentru accelerarea judecăților din 11 iulie 1929 explicată și adnotată, Ed. Cultura Poporului, București, 1937.

E. HEROVANU, Curs de procedură civilă, Ed. O. Mihăiță, București, 1929-1930.

E. HEROVANU, Tratat teoretic și practic de procedură civilă, vol I-II, Institutul de arte grafice Viata Românească, Iași, 1926.

A. HILSENRAD, I. STOENESCU, Procesul civil în RPR, Ed. Științifică, București, 1957.

P.N. KERLEY, J. BANKER HAMES, P.A. SUKYS, Civil Litigation, 2nd edition, Delmar Publishers, Albany, New York, 1996.

F. KERNALEGUEN, Institutions Judiciaires, Editions Litec, Paris, 1999

I. LEȘ, Noul Cod de procedură civilă. Comentariu pe articole. Ed. C.H. Beck, București, 2013.

I. LEȘ, Tratat de drept procesual civil. Ediția 5. Cu referiri la Proiectul Codului de procedură civilă, Ed. All Beck, București, 2010.

I. LEȘ, Codul de procedură civilă. Comentariu pe articole., Ed. C.H. Beck, București, 2007.

I. LEȘ, Institutii judiciare contemporane., Ed. C.H. Beck, București, 2007.

I. LEȘ, Tratat de drept procesual civil, Ed. All Beck, București, 2001, ... 2005.

I. LEȘ, Organizarea sistemului judiciar românesc. Noile reglementări., Ed. All Beck, București, 2004.

I. LEȘ, Sisteme judiciare comparate, Ed. All Beck, București, 2002.

I. LEȘ, Principii și institutii de drept procesual civil, vol. I-II, Ed. Lumina Lex, București, 1998-1999.

I. LEȘ, Sanctiunile procedurale în procesul civil român, Ed. Științifică și Enciclopedică, București, 1988.

- P. MALAURIE, Antologia gândirii juridice, Ed. Humanitas, Bucuresti, 1997.
- T. MREJERU, Exceptii privind instanta si procedura de judecată., Ed. Rai, Bucuresti, 1997.
- C. NEGRILĂ, Apelul in procesul civil.Practica judiciara., Ed. Hamangiu, 2007.
- V. NEGRU, D. RADU, Drept procesual civil, Ed. Didactică si Pedagogică, Bucuresti, 1987.
- L.N. PÎRVU, Părțile în procesul civil, Ed. All Beck, Bucuresti, 2002.
- M.-M. PIVNICERU, D. TATĂRUȘANU, C. SUSANU, Citarea si comunicarea actelor de procedura, Ed. Hamangiu, Bucuresti, 2006.
- M.-M. PIVNICERU, H. TIȚ, Recursul în procesul civil, practică judiciară, Ed. Hamangiu, Bucuresti, 2006.
- E. POENARU, Procurorul parte in procesul civil, Ed. All Beck, Bucuresti 2003.
- G. PORUMB, Codul de procedură civilă comentat si adnotat, vol.1-2, Ed. Stiintifică, Bucuresti, 1962.
- P. RAINAUD – MEURISSE, Effet devolutif de l'appel. Evocation. Plénitude de juridiction, in Juris-classeur, Paris, 1994, fas. 711, nr.5.
- H. RIGOLI, Institutions judiciaires, 2-édition, Dalloz, Paris 1999
- B. SELEJAN-GUTAN, H. A. RUSU, Hotararile C.E.D.O. in cauzele impotriva Romaniei (1998-2006), Ed. Hamangiu, Bucuresti, 2006.
- S. SPINEI, Recursul in procesul civil, Ed. Hamangiu, Bucuresti, 2008.
- I. STOENESCU, S. ZILBERSTEIN, Drept procesual civil. Teoria generală, Ed. Didactica si Pedagogica, Bucuresti, 1977.
- I. STOENESCU, S. ZILBERSTAIN, Drept procesual civil. Caile de atac si procedurile speciale, Ed. Didactica si Pedagogica, Bucuresti, 1981.

M. TĂBÂRCĂ, Legea nr. 202/2010 privind unele măsuri pentru accelerarea soluționării proceselor, Ed. Universul Juridic, București, 2011.

M.TĂBÂRCĂ, Codul de procedură civilă comentat și adnotat cu legislație, jurisprudență și doctrină, Ed. Rosetti, București, 2003, 2008.

M.TĂBÂRCĂ, Excepțiile procesuale în procesul civil, Ed. Rosetti, București, 2001.

M.TĂBÂRCĂ, DREPT PROCESUAL CIVIL, ED. UNIVERSUL Juridic , București, 2005.

D. TACU, Elemente de procedură civilă, Tiparul Tribunei Române, Iași, 1866.

G. TOCILESCU, Curs de procedură civilă, partea I, București, 1887.

G. TOCILESCU, Explicarea noului Cod de procedură civilă (1900-1901), vol. III.

ULPIAN, Digeste, de Appellationibus, Lecons de Procedure civile, Publiees par Gustave de Linage, Paris, 1868.

O. UNGUREANU, C. JUGASTRU, Drept Civil. Persoanele, Ed. Hamangiu, București, 2007.

O.UNGUREANU, Nulitățile procedurale civile, Ed. All Beck, București 1998.

O. UNGUREANU, Actele de procedura în procesul civil (la instanța de fond), Ed. Press Mihaela, București, 1997.

P. VASILESCU, Tratat teoretic și practic de procedură civilă, vol.III, Institutul de Arte Grafice "Eminescu", București, 1943.

J. VINCENT, Le dimensions nouvelles de l'appel en matière civile, Ed. Dalloz, 1973.

A. VELESCU, Recursul civil, Ed. Științifică, București, 1965.

N. VOLONCIU, Tratat de procedura penală , editia a III-a, Ed. Paideia, București, 1997.

S. ZILBERSTEIN, V.M. CIOBANU, *Tratat de executare silită*, Ed. Lumina Lex, Bucuresti, 2001.

S. ZILBERSTEIN, V.M. CIOBANU, I. BACANU, *Drept procesual civil – Executarea silita*, vol.I,II, Ed. Lumina Lex, Bucuresti, 1996.

S. ZILBERSTEIN, V.M. CIOBANU, *Recursul si recursul extraordinar în procesul civil*, Ed. Stiintifică si Enciclopedică, Bucuresti, 1987.

C.G.R.C. ZOTTA, E.R. VAITEANU, *Codul de procedura civila din 1900*, Ed. R. Cioflec , Bucuresti, 1947.

B. Articole, Note, Comentarii.

Ș. BELIGRĂDEANU, *Reflecții critice cu privire la caracterul vădit dăunător bunului mers al justiției, al reglementării în noul Cod de procedură civilă a posibilității sesizării de către unele instanțe judecătorești a Înaltei Curți de Casație și Justiție, în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea unor chestiuni de drept*, în *Dreptul*, nr. 3/2013.

V. BERGER, *Jurisprudenta Curtii Europene a Drepturilor Omului* , Institutul Roman pentru Drepturile Omului, 2001.

C. BUGA, P. MARINCA, *Probleme controversate în dreptul familiei*, R.R.D. nr.7/1967.

I.BUNESCU, I. MOCANU, *Inadmisibilitatea declarării recursului împotriva hotărârii premergătoare pronunțate de instanța de apel potrivit art.297 din Codul de procedură civila*, în *Dreptul*, nr.10/2003.

M. S. COSTINESCU, K. BENKE, *Efectele caracterului general obligatoriu al Deciziilor Curții Constituționale în privința deciziilor pronunțate de Înalta Curte de Casație și Justiție în soluționarea recursului în interesul legii*, în *Dreptul*, nr. 4/2013.

M. CHELARU, *Consideratii referitoare la aplicarea principiului disponibilității – in materie civilă – la instanța de apel*, în *Dreptul*, nr. 10/ 1994.

V.M. CIOBANU, G. BOROI, M. NICOLAE, *Modificările aduse Codului de procedură civilă prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr.138/2000(II) –*

Dreptul, nr.2/2001.

V .M. CIOBANU, G. BOROI, M. NICOLAE, Modificările aduse Codului de procedură civilă în materia căilor de atac prin Legea nr.59/1993(I), în Dreptul, nr.2/1994.

V.M. CIOBANU, GH.L. ZIDARU, Căile de atac din perspectiva Noului Cod de procedură civilă, în Noile Coduri ale României, Ed. Universul Juridic 2011.

LIVIEI CHIRIAZI, Regimul juridic al nulității actelor de procedură în noul Cod de procedură civilă, în Dreptul, nr. 8/2011

G. COMĂNITĂ, B. DIAMANT, În legătură cu partea dint-o hotărâre care intră în puterea lucrului judecat și în legătură cu aplicatiunea art.315 alin.1 C. pr. Civ., în Revista de Drept Comercial, nr.1/2004.

M. COSTIN, Actiunea oblică (indirectă sau subrugatorie) în teoria și practica dreptului civil român, în studia Universitatis, Babes-Bolyai, Iurisprententia, nr.2/1987.

I.DELEANU, Recursul în ambianța proiectului Codului de procedură civilă, P.R. nr. 11/2009.

I. DELEANU, Aderarea la apel în procesul civil, Dreptul, nr.2/2001.

I.DELEANU, GH. BUTA, „ Ordinea publică,, și „ motivele de ordine publică,, în apelul și recursul civil, în Dreptul, nr. 2/2012.

B. DIAMANT, V. LUNCEAN, În legătură cu efectele declarării apelului-în cauzele civile-înainte de comunicare, Dreptul, nr.9/1998.

B. DIAMANT, „Mecanismul de aplicare a prevederilor art. 297 alin. 1 din Codul de procedura civila. Daca instanta de apel pronunta una sau doua hotarâri și exercitarea recursului”, în Revista Dreptul nr. 9/2003.

I. DRAGNE , Observatii cu privire la solutiile pe care le poate pronunta instanta de apel, prin prisma modificarilor aduse de Legea

nr.219/2005, art. 296, 297 C.proc.civ, C.J. nr.9/2005.

M. FODOR, Proba testimonială în concepția noului Cod de procedură civilă, în Dreptul, nr. 12/2012

G. C. FRENTIU, „Consecintele neplatii taxei judiciare de timbru si a timbrului judiciar asupra termenului de exercitare a apelului si/sau a recursului”, în Revista Dreptul nr. 2/2004.

M. HANCU, „În legatura cu nulitatea apelului si recursului prevazute de art. 288 alin. 2 si de art. 302 din Codul de procedura civila”, în Revista Dreptul nr. 8/1997.

I. LEȘ, Asigurarea unei jurisprudențe unitare în perspectiva viitorului Cod de procedură civilă, C.J. nr. 11/2008

I. LES, Cosideratii doctrinare si jurisprudentiale asupra solutiilor pronuntate de instantele de apel, C.J.,nr.3/2004, pag. 94-103.

P. PERJU, Probleme de drept civil si procesual civil din practica sectiei civile a Curtii Supreme de justitie, Dreptul, nr.11/2002, si nr.5/2003.

N. POPA, Câteva considerații privind recentele inițiative legislative pentru accelerarea judecăților, C.J. nr. 12/2010.

C.-L. POPESCU, Jurisprudenta Curtii Europene a Drepturilor Omului, pe anul 2004, Ed. C.H.Beck, Bucuresti, 2006.

J. RAY, The Authority of Law- Esays on Law and Morality, Clarendon Press , Oxford, 1979.

C. ROȘU, Sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție în vedrerea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, în C.J. nr. 9/2012.

C. ROȘU, A. FANU-MOCA, Administrarea probelor în noul Cod de procedură civilă, în Dreptul, nr.11/2012.

M. SCHEAUA, Suprimarea apelului în materie comercială, Juridica, nr. 5/2001.

S. SPINEI, Reglementarea contestației în anulare în noul Cod de procedură civilă, în Dreptul, nr.1/2013.

S. SPINEI, Notele distinctive ale recursului. Cu un comentariu critic asupra unor completări și modificări ale Codului de procedură civilă, C.J. nr. 3/2006.

A. ȚICLEA, V. LOZNEANU, Efectul extinctiv al apelului si recursului civil în unele situatii speciale, Dreptul, nr. 9/2000.

C.TURIANU, Hotărâri adnotate ale Curtii Supreme de Justitie pronuntate în anul 2002, în legătură cu apelul, Dreptul, nr.2/2004.

G. VIOREL, L.- A. VIOREL, Radiografie asupra celerității în Noul Cod de Procedură Civilă, Termenul optim și previzibil-estimarea duratei procesului-contestația la tergiversarea procesului, în C.J. nr. 9/2012.

GH.L. ZIDARU, Noua reglementare a apelului în proiectul de lege privind Codul de procedură civilă, în C.J. nr. 10/2010, Supliment.